



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 493/2016-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. augusta 2016 zloženom z predsedu [REDACTED] (sudca spravodajca), sudkyne [REDACTED] a sudcu [REDACTED] predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], Advokátska kancelária [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove a jeho rozhodnutím sp. zn. 21 NcC 18/2015 z 24. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“)

vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozhodnutím sp. zn. 21 NcC 18/2015 z 24. septembra 2015 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že návrhom na vydanie platobného rozkazu v občianskej veci na sumu 4 052,50 € s príslušenstvom sa sťažovateľka na Okresnom súde Bardejov (ďalej len „okresný súd“) domáhala vydania platobného rozkazu, ktorým by zaviazal odporcu – [REDACTED] (ďalej len „odporca“) na úhradu dlžnej sumy s príslušenstvom a náhradu trov konania. Okresný súd vydal 31. decembra 2012 platobný rozkaz sp. zn. 3 Ro 214/2012, ktorým uložil odporcovi, aby sťažovateľke zaplatil dlžnú sumu s príslušenstvom a nahradil jej trovy konania. Proti platobnému rozkazu podal odporca 28. januára 2013 odpor, v ktorom vzniesol námietku zaujatosti všetkých sudcov okresného súdu. O námietke rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 21 NcC 15/2013 zo 16. apríla 2013 tak, že z prejednávania a rozhodovania veci vylúčil sudcov okresného súdu a vec prikázal Okresnému súdu Svidník. Keďže uznesenie nebolo možné napadnúť opravným prostriedkom, podala sťažovateľka ústavnému súdu 10. júla 2013 ústavnú sťažnosť. Ústavný súd vo veci rozhodol nálezom sp. zn. II. ÚS 571/2013 z 2. júla 2015, ktorým vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 21 NcC 15/2013 zo 16. apríla 2013, predmetné rozhodnutie zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a zároveň ho zaviazal zaplatiť sťažovateľke trovy konania.

3. Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol, že vec vracia Okresnému súdu Bardejov bez rozhodnutia. Uznesenie odôvodnil skutočnosťou, že pred tým, ako pristúpil k opätovnému rozhodnutiu o vznesenej námietke zaujatosti, zistil, že odporca podaním z 23. septembra 2015 zobral svoju námietku zaujatosti proti sudcom okresného súdu

v celom rozsahu späť, v dôsledku čoho zanikol dôvod na rozhodnutie o vznesenej námietke zaujatosti, a preto ako nadriadený súd vec vrátil okresnému súdu.

4. Sťažovateľka v odôvodnení svojej sťažnosti uvádza, že postup krajského súdu po predložení nálezu ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 571/2013 z 2. júla 2015 a pri vydaní napadnutého rozhodnutia bol neústavný a napadnuté rozhodnutie je nezákonné a porušujúce jej práva a slobody podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľka uvádza, že povinnosťou krajského súdu po vydanom náleze ústavného súdu bolo opätovne prerokovať odpor odporcu, vysporiadať sa s otázkou podania námietky oprávneným subjektom, s otázkou splnenia zákonných predpokladov na vylúčenie sudcov okresného súdu z prerokovania a rozhodovania veci. V ďalšej časti sťažnosti poukazuje sťažovateľka na postup predsedníčky senátu krajského súdu, ktorý zistil jej právny zástupca nahliadnutím do súdneho spisu vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 21 NcC/18/2015 z úradných záznamov o uskutočnených telefonických rozhovoroch so starostom obce Kružlov a [REDAKOVANÉ]. Podľa tvrdení sťažovateľky k realizácii prvých úkonov spojených s konaním zo strany súdu došlo po uskutočnených telefonických rozhovoroch, pričom ona sama nebola žiadnym spôsobom krajským súdom kontaktovaná. Následne krajský súd v deň prijatia návrhu na začatie konania vo veci rozhodol napadnutým uznesením o vrátení veci okresnému súdu bez rozhodnutia. Sťažovateľka uvádza, že z verejne dostupných internetových zdrojov nezistila uskutočnenie pojednávania v predmetnej veci na krajskom súde; na vyžiadanie zápisnice o uskutočnenom pojednávaní o prerokovaní veci jej krajský súd odpovedal, že táto sa nevyhotovuje, vyhotovuje sa iba zápisnica o porade a hlasovaní, ktorá je tajná. Sťažovateľka ďalej uvádza, že napadnuté rozhodnutie nebolo účastníkom konania doručované, čomu nasvedčuje skutočnosť, že v spise sa nenachádzajú žiadne doklady o uskutočnenom doručení (doručenky poštových zásielok). Sťažovateľka s odkazom na judikáty Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a ústavného súdu namieta, že postupom krajského súdu došlo k porušeniu v bode 1 tohto rozhodnutia označených práv, ďalej uvádza, že krajský súd odignoroval nález ústavného súdu, pričom jeho ďalší postup pri vydaní napadnutého rozhodnutia popiera princíp rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, ktoré sú obsahom práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa sťažovateľky bolo úlohou

krajského súdu príslušného na konanie o vznesenej námietke zaujatosti rozhodnúť a dať odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky.

5. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiada, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie a vo veci samej rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jej práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu a napadnutým rozhodnutím; zruší napadnuté rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie; prizná jej finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov konania.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny

rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

III.

8. Predmetom konania pred ústavným súdom je sťažovateľkou namietaný postup krajského súdu a napadnuté rozhodnutie vydané v konaní po náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 571/2013 z 2. júla 2015, ktorým podľa nej došlo k porušeniu jej práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že podstata argumentácie sťažovateľky spočíva v tom, že krajský súd postupoval nesprávne, keď po náleze ústavného súdu vo veci o uplatnenej námietke zaujatosti nekonal a vrátil ju na konanie okresnému súdu bez rozhodnutia. Svojím postupom tak podľa sťažovateľky odignoroval nález ústavného súdu, na základe ktorého bol povinný opätovne prerokovať odpor odporcu, zaoberať sa otázkou, či námietka zaujatosti bola podaná oprávneným subjektom, splnením predpokladov na vylúčenie sudcov okresného súdu z prerokovávania a rozhodovania veci. V sťažnosti ďalej uvádza, že prehľad o úkonoch vykonaných krajským súdom po doručení nálezu ústavného súdu (po 19. auguste 2015) získal jej právny zástupca nahliadnutím do spisu krajského súdu, pričom bolo zistené, že predsedníčka senátu krajského súdu uskutočnila telefonické rozhovory so starostom obce Kružlov (22. septembra 2015) k výkonu funkcie riaditeľa školy v Kružlove, s riaditeľkou Základnej školy v Kružlove (23. septembra 2015) na zistenie jej postoja k podanej námietke zaujatosti. Toho istého dňa bolo krajskému súdu právnym zástupcom odporcu doručené kvalifikované späťvzatie námietky zaujatosti konajúceho sudcu, ako aj celého Okresného súdu Bardejov. Návrh na začatie konania

v právnej veci sťažovateľky proti odporcovi bol krajským súdom prijatý 24. septembra 2015 a toho istého dňa krajský súd napadnutým uznesením rozhodol o vrátení veci okresnému súdu bez rozhodnutia. Takýto postup krajského súdu označila sťažovateľka za porušujúci jej základné právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

9. Ústavný súd preskúmal uznesenie krajského súdu a podrobne sa oboznámil s podmienkami, za ktorých bolo prijaté. Pri posudzovaní prípadných negatívnych ústavnoprávnych dôsledkov v danom prípade ústavný súd predovšetkým skúmal, či krajský súd postupoval v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a aplikoval ich tak, aby nedošlo k neprípustnému zásahu do sťažovateľkou označených práv. O takýto zásah by mohlo ísť v prípade, ak by výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku zjavne a neodôvodnene vybočil zo štandardných interpretačných metód, ktoré sú v súdnej praxi všeobecne akceptované.

10. Podľa § 167 ods. 1 OSP ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa rozhoduje najmä o podmienkach konania, o zastavení alebo prerušení konania, o odmietnutí návrhu na začatie konania, o zmene návrhu, o späťvzátí návrhu, o zmieri, o trovách konania, ako aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania.

Podľa § 168 ods. 2 OSP uznesenie sa doručí účastníkom, ak je proti nemu odvolanie alebo ak to je pre vedenie konania potrebné alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa účastníkom ukladá nejaká povinnosť.

Podľa § 169 OSP v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie, ktorý súd ho vydal, ďalej označenie účastníkov a veci, výrok, odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia. Podľa odseku 3 uvedeného ustanovenia ak sa uznesenie nedoručuje, stačí v písomnom vyhotovení uviesť výrok a deň vydania.

Podľa § 170 OSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd je viazaný uznesením, len čo ho vyhlásil; ak nedošlo k vyhláseniu, len čo bolo doručené, a ak netreba doručovať, len čo bolo vyhlásené alebo vyhotovené.

Podľa § 171 ods. 2 OSP ak nebola v uznesení uložená povinnosť na plnenie, je uznesenie vykonateľné, len čo bolo doručené, a ak netreba doručovať, len čo bolo vyhlásené alebo vyhotovené.

Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre uvádza, že postup a rozhodnutie všeobecného súdu, ktoré vychádza z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, IV. ÚS 362/09). Za daných okolností považoval ústavný súd postup krajského súdu po späťvzátí námietky zaujatosti odporcom (ktorému dispozícia s námietkou náležala a uskutočnil ju kvalifikovaným spôsobom), v rámci ktorého uznesením bez rozhodnutia vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie za ústavne akceptovateľný a udržateľný a na tomto základe dospel k záveru, že sťažovateľkou namietaným postupom krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08, I. ÚS 210/2016). Ústavný súd poznamenáva, že v pôvodnom konaní o ústavnej sťažnosti, ktorú sťažovateľka podala ústavnému súdu a bolo o nej rozhodnuté nálezom sp. zn. II. ÚS 571/2013 z 2. júla 2015, sa domáhala vyslovenia porušenia svojich práv rozhodnutím krajského súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie okresného súdu, pričom toto sa týkalo aj námietky zaujatosti všetkých jeho sudcov, ktorú vzniesol odporca. Sťažovateľka podanou sťažnosťou na ústavnom súde namietala aj nesprávne posúdenie skutočností pre vylúčenie sudcov okresného súdu. Paradoxne po vydaní napadnutého rozhodnutia a vrátení veci krajským súdom na okresný súd, na ktorý pôvodne podala svoj návrh, označuje takýto postup za porušujúci jej práva. Ústavný súd konštatuje, že v posudzovanej veci argumentácia sťažovateľky vyjadruje iba odlišný právny názor na preukázaný skutkový

stav, avšak bez toho, aby indikovala relevantný ústavnoprávny rozmer, t. j. vecnú súvislosť jej námietok s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru.

12. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť ako celok po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, a preto bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uvedenými v petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016